

Saksbehandler, innvalgstelefon
Anne Kjos Veim, 55 23 82 10

Vår dato
18.01.2005
Deres dato
14.10.2004

Vår referanse
04/17919
Deres referanse
04/2771-4

Kommunal- og Regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

KOMM. OG REG. SAK	
19 JAN 2005	
04/2771-124	
Ark	013
Sve. RA ISSA / MAG	

**DISTRIKTSKOMMISJONENS UTREDNING LIVSKRAFTIGE DISTRIKTER
OG REGIONER - RAMMER FOR EN HELHETLIG OG GEOGRAFISK
TILPASSET POLITIKK**

Vi viser til høring av NOU 2004:19 datert 14. oktober.

NOU 2004: 19, "Livskraftige distrikter og regioner – rammer for en helhetlig og geografisk tilpasset politikk", heretter kalt distriktskommisjonen tar utgangspunkt i NOU 2004: 2, "Effekter og effektivitet", heretter kalt effektutvalget.

Effektutvalget var et ekspertutvalg, mens distriktskommisjonen har en bred politisk sammensetning. Distriktskommisjonens oppgave har vært å vurdere hvilke politiske grep som kan være aktuelle på bakgrunn av Effektutvalgets konklusjoner. Distriktskommisjonen har tolket sitt mandat som en politisk bestilling, som krever et politisk svar. Det vil normalt ikke tillegge et direktorat eller lignende forvaltningsorgan å gi høringsuttalelse i forhold til en politisk bestilling og svar. Fiskeridirektøren vil således kun uttale seg generelt i forhold til distrikts- og regionalpolitikk, men vil knytte noen konkrete kommentarer til fiskeripolitiske problemstillinger i tilknytning til distrikts- og regionalpolitikken.

Fiskeridirektøren ser behovet for en gjennomgang av distrikts- og regionalpolitikken, og vil fremheve behovet for en ærlig politikk der det er samsvar mellom mål og virkelighet, slik distriktskommisjonen også fremhever. Videre bør distrikts- og regionalpolitikken være helhetlig og samordnet, men fleksibel i forhold til at distriktene/regionene er forskjellige og vil kunne ha ulike behov.

Fiskeridirektøren observerer at kommisjonen på mange punkter er delt i sin innstilling. En samlet kommisjon anbefaler imidlertid følgende når det gjelder fiskeri (side 118):

- Fiskeripolitikken skal baseres på en bærekraftig ressursforvaltning. I fremtiden bør vi bedre se sammenhengen mellom fangstleddet og verdiskapningen på land, med vekt på markedet.
- Forskningsinnsatsen rettet mot produktutvikling, produksjonsteknologi og markedsforskning bør økes.
- Fiskeressursene bør forvaltes og behandles som nasjonale ressurser, underlagt internasjonalt avtaleverk.
- Det bør utredes en ordning med grunnrente (ressursavgift).
- Ved utforming av fiskeripolitikken, bør det tas hensyn til befolkningen i samiske områder fortsatt kan utnytte de marine ressurser i henhold til tradisjon og sedvane. En eventuell tilbakeføring av tapte rettigheter bør sees i forhold til det totale ressursgrunnlaget.

Alle disse punktene er etter Fiskeridirektørens oppfatning viktige og sentrale anbefalinger og konklusjoner sett ut fra et faglig ståsted.

I forhold til et eventuelt regionalt forvaltningsansvar er kommisjonen delt i sin innstilling.

Fiskeriene og fiskeriforvaltningen er i betydelig omfang region- og distriktsbasert. Fiskeridirektoratet er en av landets eldste direktorater. Det er lokalisert utenfor hovedstaden og med Havforskningsinstituttet i nødvendig nærhet. Fiskeridirektoratet er inndelt i en "indre" og en "ytre" etat, med om lag 190 årsverk i Bergen og storparten, om lag 245 årsverk, fordelt på våre 7 regioner.

For å kunne utøve ervervsmessig fiske må vedkommende være registrert fisker. Om lag 12 700 personer har fiske som hovedyrke. En fiskereid flåte gjør at fiskerinæringen er lokalisert til regioner og distrikter der næringen har særskilt betydning for bosetting.

Regionale og distriktsmessige fordelingshensyn er et gjennomgående trekk ved fiskerisektoren, slik Effektutvalget påpeker. Oppbyggingen av fiskeriforvaltningen speiler i sin tur den regionale og distriktsmessige fordeling som flåteleddet, kontrollhensyn m.v. representerer. Forvaltningsvedtakene regionkontorene gjør er i all hovedsak ut fra nasjonale forskrifter og retningslinjer, i tillegg har regionkontorene et utstrakt kontrollansvar. Det er derfor en svært begrenset del av regionkontorenes aktivitet som i dag måtte være egnet til å underlegges regionalpolitisk styring.

Salgslagene er en viktig del av fiskerinæringen, med betydelig regional og distriktsmessig binding. Salgslagene forvalter en årlig førstehåndsverdi av fisk på om lag 12 milliarder kroner. Norges Sildesalgslag er landsdekkende, de øvrige salgslagene (bunnfisk) er regionale. Salgslagene er fiskereide og har derfor både direkte og indirekte funksjoner som gir dem en regionalpolitisk rolle. Med hjemmel til å regulere avviklingen av fiske, dirigere fangster osv er salgslagene med på å påvirke eller avhjelpe situasjonen for fiskeflåten og industrisiden langs kysten. I store sesongfiskerier vil for eksempel salgslagene gjennom dirigeringskompetansen, administrasjon av kjøperfartøy og annen tilretteleggelse sikre distriktsmessig utnyttelse av råstoffet.

Et viktig element i en drøftelse om hvorvidt fiskerisektoren er egnet for ytterligere regionalisering, er omleggingen fra arts-basert til *økosystem*basert forskning og forvaltning. Både internasjonalt og nasjonalt går utviklingen i retning av økosystembasert forvaltning.

I reguleringsammenheng er Fiskeridirektøren av den oppfatning at de nasjonale fiskerier og fisket i de kystnære farvann fortsatt bør forvaltes på nasjonalt nivå, slik også en samlet distriktskommisjon er kommet fram til. Dette gjelder etter Fiskeridirektørens oppfatning ikke minst i forhold til en økosystembasert forvaltning. I vår farvann faller en tredeling i Nordsjøen/Skagerrak, Norskehavet og Barentshavet naturlig, selv om det er betydelig overlapping mellom Norskehavet og de to øvrige økosystemene.

Når det gjelder havbrukssektoren støtter Fiskeridirektøren anbefalingen fra distriktskommisjonen om at dagens konsesjonsavgifter for nye havbruksanlegg bør avvikles og erstattes av en arealavgift som tilfaller kommunene.

Videre foreslås å differensiere konsesjonsvilkårene med grunnlag i de ulike regioners klimatiske forutsetninger for biologisk vekst. Vi er imidlertid av den oppfatning at det nylig innførte forvaltningsregimet med utgangspunkt i MTB – maksimalt tillatt biomasse, som også legger opp til andre rammer for Troms og Finnmark, enn for resten av landet, nettopp ivaretar både det generelle

hensynet til forholdene på den enkelte lokalitet, og dessuten setter fokus på at de naturgitte forutsetningen ikke er like langs kysten.

I forhold til kommisjonens tanker om den økende adgangsreguleringen av fellesgodene og behovet for å kunne utvikle samfunnskontrakter for å sikre at de som gis eksklusive goder i forhold til fellesskapets ressurser skal forpliktes til å iverksette og eller opprettholde lokale/regionale tiltak, så reiser dette en rekke problemstillinger. Både med hensyn til våre forpliktelser iht. internasjonale handelsavtaler og økt fare for subsidieanklager og lignende. I forhold til et eksportprodukt som laks og ørret vil en slik innfallsvinkel eksponere for anklager fra de store markeder, jfr finansiering av oppdrettsvirksomhet med midler fra kommunale næringsfond som ble fellende i straffetollsaken i USA-markedet i 1991. Også i forbindelse med tildelingsrunden for laks i 2002 ble det fra ESAs side reist innvendinger mot noen av tildelingsvilkårene i tilknytning til nokså lignende problemstillinger.

Kommisjonen ønsker en modell med styrket territoriell samordning av statlig sektorpolitikk på regionalt nivå, dvs innenfor faste geografiske grenser. Dette er, etter Fiskeridirektørens syn, et viktig punkt. I dag ser vi at ulike deler av statlig virksomhet organiserer seg ulikt, og dekker ulike geografiske områder. Dette kan være en ulempe for tverrfaglig samarbeid, og gjøre slikt arbeid mer tungrodd og dyrere enn nødvendig. Gjennom sin organisering kan altså staten selv være et hinder for effektiv tverrfaglig samarbeid i regionalpolitikken.

For øvrig har Fiskeridirektøren ingen merknader.

Med hilsen

Peter Gullestad
Fiskeridirektør

Aksel Eikemo
Direktør